

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De modo imponendae poenitentiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

ministracione, neve arcam aut vas aliquod habeat ad eleemosynā hac de causa etiam dissimulanter excipiendam.

Si quid pecuniæ dare pœnitentes ad satisfacionis, vel penitentia opus debent, id ne sibi confessarius sumat, etiam si erogandum sit in Missa sacris faciendis.

De cohortatione & monitione Confessoris ad pœnitentem.

Confessione audita, perpendens peccatorum quæ ille admisit, magnitudinem; nempe qualia sint, quàm grauiā, & quoties peccarit: pro eorum grauitate, proq; illius qui commiserit, conditione, cohortationes, monitiones paterna charitate adhibebit, atque correptiones etiam, reprehensionesq; graues, prout opus esse viderit.

Hæc porrò pœnitentem valde cohortabitur in Domino: vt in officij, aut artificij quod exercet, aut ordinis statusve sui munere se iuste recteq; gerat.

Bene, ac christiano more viuendi regulas demonstrabit, prout opportunum esse viderit pœnitenti, præsertim patrifamilias, & omnino pro personæ illius ratione, idq; etiam ex libellis eo de genere editis.

In primis, vt sanctissima sacramenta, cōfessionem, & communionem deuotè frequentet.

Quotidie, manè saltem vespereq; ad præsidium orationis confugiat, in qua aliquid de passionis Domini nostri, vel alijs mysterijs meditetur; supplexq; omni intima pietate Deum adoret, ei de beneficijs vniuersè speciatimq; acceptis gratias agat; & facto breui conscientia suæ examine, ab eo tota mente totoq; corde petat misericordiam ac veniam erratorum suorum; & lumen præterea, ac virtutem, quia ipse adiutus rectè ambulet, atque adeo progrediatur in via mandatorum diuinæ legis.

Docebit etiam optimum fore, si aliquè ex sanctorum numero, patronum celestem deligat, præcipuè beatissimam Virginem Mariam matrem Dei, cuius intercessionem quotidie imploret.

Sancti etiam cuius nomen habet, exempla virtutum imitari studeat: & quorum sanctorum dies festi coluntur, eum eorū celebritas anniuersaria agitur, ab vniuf cuiusq; illorum vita aliquam virtutem præcipuam discat, quam sibi quoq; proponat ad imitationem.

Et verò pietatis christianæ officia, atq; opera charitatis, vt maximè potest, sollicitè amplectatur.

Peccata verò, atque adeo omnem peccandi occasionem fugiat, hincque fugiendis ipse pœnitenti remedia salutaria demonstrabit.

Eudemq; præterea adhortabitur, vt malorum consuetudinem deuotans, bonorum, pieq; agendi studiosorum non solū familiaritate, sed consilio vtatur.

Pœnitentem vt affectum esse anima duert, ita opportunè, salutariterq; mouebit Afflictam ad patientiam hortabitur exemplo Christi Domini, & sanctorum eius. Si quem æterni supplicij commemoratione vehemèter angere viderit, eum in spem diuinæ bonitatis, & misericordia infinitæ eriget. alium qui grauissimè peccarit, si neque contritum, neque attritum viderit; metu diuinæ iustitiæ perterrefaciet, cum eodemq; aget vt supra. ægrotum verò consolabitur, vt demonstratum est in ea parte, quæ est de visitatione infirmorum.

Omnino more periti medici sciet infundere vinum & oleum vulneribus fauciat, diligenter inquiret & peccatoris circumstantias, & peccati; quibus prudenter intelligat, quale debeat ei præbere consilium & cuiusmodi remedium adhibere, diuersis experimentis vtendo ad saluandum ægrotum.

Quamquam autem absolutio, quæ est forma sacramenti pœnitentiæ, consistit in illis verbis, Ego te absoluo, debet tamen confessarius alia quoque addere, vt infra suo loco in ordine notata sunt.

De modo imponendæ pœnitentiæ.

Pœnitentia imponenda, adhibebit & prudentiam, & pietatem, & iustitiam.

Habebit rationem status, conditionis, sexus, & ætatis.

Vide.

Videbit, ne ei qui in aliena potestate est, eam pœnitentiam iniungat, qua vel præiudicium afferatur illius iuri, qui pœnitentem in potestate habeat; neve eam, qua vel occasio detur spiritualis ruinae, vel pœnitentis, alteriusve peccatum detegi, vel aliquod scâdulum suboriri, vel ipse pœnitens nimium deterreretur, remissive & tepidus reddi possit. Quamobrem talem imponet, qualem ab eo præstari posse iudicet. proinde aliquando, si ita expedire viderit, illum interroget, an possit, anuè dubitet pœnitentiam sibi iniunctam peragere: alioquin eam mutabit, aut minuet.

Considerabit item animum mentisq; pœnitentis, ac fletum, gemitum, & lachrymas intimi doloris indices.

Cum hæc Parochus, pro prudentia, charitateq; sua spectabit, tum verò maximè videbit, vt ne pro peccatis grauib; leuissimas pœnitentias imponat: id quod & Confessoribus, & pœnitentibus periculosum est: cum id à sacris literis, & à conciliorum decretis, & à sanctorum patrum sententia alienum sit. nam diuinæ literæ, ab ijs qui pœnitentiam agunt, hoc efflagitant, vt fructus dignos pœnitentiæ faciant. vtq; ad Dominum conuertantur in ieiunio, fletu, & planctu. Et verò qui peccatis grauib; leues quosdam pœnitentiæ modos imponunt, hi (canon inquit) consunt puluillos, secundum propheticum sermonem, sub omni cubito manus, & faciunt ceruicalia sub capite vniuersæ ætatis ad capiendas animas. Immo concilium Tridentinum docet, alienorum peccatorum participes fieri eos Confessores, qui dū cum pœnitentibus indulgentias agunt, leuissima quædam opera pro grauissimis delictis iniungunt.

Si quis igitur grauius, publice que peccarit: cum publicam pœnitentiam restituendam esse sacra Tridentina Synodus decernat, ei publicam pro ratione criminis imponet.

Si cui autem, cum publice offenderit, pœnitentia publica imponenda est, is ab ea longè refugiat; ne desistat propterea per suadere, vt suscipiat: si minus persuasione potest, consulat Archiepiscopum.

In peccati grauitate perpendet item, quoties admiserit: nam si quis in eodem peccati genere sæpius offenderit, dignus est, qui grauiori pœnitentia afficiatur.

Pœnitentis præterea culpas graues perpendenti, sibi ob mentis oculos proponet canones pœnitentiales, qui lumen & sibi, & pœnitenti quoque afferant; quo videant, quemadmodum pro peccati ratione, pœnitentia & imponenda, & suscipienda sit.

Eorum canonum tam en pœnitentias, vt tempora ferunt, pro charitate & prudentia sua minuet, prout peccati, & peccatoris circumstantiæ requirent: in quibus, præter eas quæ paulò antè demonstratæ sunt, rationem etiam habebit cōtritionis eius, qui peccauit.

Demonstrabit tamè ijs qui grauius peccarint (quò magis scelerum suorum magnitudinem agnoscant) quanta ipsis pœnitentia ex canonum regulis imponenda esset. nec verò putent sua peccata leuia esse, quia parua illis pœnitentia data est: sed hoc factum esse, ne eam, quæ pro culparum ratione iniungenda erat, deserant cum periculo salutis suæ. Proinde pœnitentes ideo hortandi erunt, vt præter pœnitentiæ opera imposta, plura etiam alia præstare conentur. iunget præterea pœnitentiam pro culpa, & personæ ratione: Ita vt superbis humilitatis opera: Carnis voluptatem sectantibus, ieiunia, abstinentiam, cilicij gestationem, aliamque corporis macerationem, pro peccati grauitate indicat: In oratione negligentibus, vt singulis diebus mane saltem, & vespere orationi vacent; feria secunda, & alijs certis ferijs pro defunctis orent; certis item definitisque diebus, deuotè visitent stationales, & præcipuæ deuotionis ecclesias, & altaria; præsertim in quadragesima, & in aduentu.

Mundi pompas, choreas, aliaque opera satanæ conlectantibus, eam pœnitentiã imponet, vt in hebdomada manè certis diebus (id quod in singulos dies etiam faciendum esse grauissimè beatus Chrysostomus monet) sancta meditatione sibi proposita, solennem illam sponsonem, quam per compates in baptismo san-

Et fecerunt, redintegrent, intimè Deum precando: in qua precatione, firmo stabilitiq; animi proposito statuunt, se Christo Domino adherere, renuciareque iterum atq; iterum seculi pompis, operibus tenebrarum, & diabolo in primis; cui se aduersarios esse & professi sunt, & profitentur perpetuò.

Pœnitentiæ genera.

ATque hæc quidem pœnitentiæ genera à sanctis viris accepta, ecclesiasticaque disciplinæ interpretibus, pro peccatorum ratione adhiberi poterunt.

Vt pœnitens vestium sericarum vsu, auri ornamento, conuiuiorum apparatu, venatione aliquo certo tempore abstineat.

Vt egentibus hominibus cibum suppeditet, ac ministret: pedes item lauet.

Vt peregrinos pro facultatum ratione hospitio excipiat.

Vt in publica domo hospitali, loco vepio aliquot dies operam nauet.

Vt visitet, qui in carcere sunt, eosdem consoletur, & cum per facultates potest, alat certo præstituto tempore.

Vt se per aliquot dies in monasterium aliquod, aliumve semotum locum abdat, vbi pœnitens viuat.

Vt aliquot diebus carne, aut vino item abstineat.

Vt certis diebus, præsertim feria quarta, sexta, & sabbato ieiunet: vel etiam vescatur solum pane, & aquæ potu vtatur.

Vt certo aliquo tempore non equitet.

Vt si facultates suppetunt, certam pecuniæ, aut fromenti, aut vini quantitatem in elemosynam pauperibus Christi cõferat.

Vt genibus flexis, aut etiam brachijs extentis in modum crucis, certo tempore, & hora præfinita, ante crucem, aliamve sacram imaginem in ecclesia oret.

Vt humili aliquandiu iaceat, cubetve.

Vt flagella certis præscriptis diebus sibi adhibeat.

Vt cilicium aliquot dies induat.

Vt religiosam aliquam peregrinationem suscipiat, sancteq; conficiat.

Vt statos psalmos pœnitentiales, alias

que pœnitentiales preces piè recitet ali quot dierum spatio.

Vt certas ecclesias, puta stationales, vel præcipuæ deuotionis visitet.

O R D O

Ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ.

Confessarius superpelliceo, & stola violacei coloris indutus, prius genuflexus orat, vt tanto possit ministerio satisfacere; tum has quoq; preces adhibet pro opportunitate.

¶ Cor mundum crea in me Deus.

℞. Et spiritum rectum innoua in visceribus meis.

¶ Ne proicias me à facie tua:

℞. Et spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

¶ Redde mihi læticiam salutaris tui.

℞. Et spiritum principali confirma me.

¶ Docebo iniquos vias tuas:

℞. Et impij ad te conuertentur.

¶ Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ:

℞. Et exaltabit lingua mea iustitiam tuam.

Oratio.

Domine Deus omnipotens, propitius esto mihi peccatori, vt dignè possim tibi gratias agere; qui me indignum propter magnam tuam misericordiam ministrum fecisti officij sacerdotalis; & me exiguum, humilemq; meritorem constituisti ad orandum, & intercedendum ad Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, pro peccatoribus, & ad pœnitentiam reuertentibus. Ideo que dominator domine, qui omnes homines vis saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire; qui non vis mortem peccatorum, sed vt conuertantur, & viuant; suscipe orationem meam, quam fundo pro famulis, & famulabus tuis; qui ad pœnitentiam venerunt, vt des illis spiritum compunctionis, quo respiciant à Diaboli laqueis, quibus adstricti tenentur; vt ad te per dignam satisfactionem reuertantur. Per eundem Dominum nostrum, & cetera.

Tum